

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β΄ ΤΑΞΗΣ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 28 ΜΑΪΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

**A. Μετάφραση
§8.**

Επιπλέον, κύριοι βουλευτές, αν βέβαια υπηρέτησα στο ιππικό δεν θα το αρνιόμουν σαν να είχα κάνει κάτι κακό, αλλά θα απαιτούσα αν αποδείκνυα ότι κανείς απ' τους πολίτες δεν έχει κακοποιηθεί από μένα να επικυρωθεί η εκλογή μου. Εξάλλου βλέπω ότι και σεις έχετε την ίδια γνώμη και πολλοί απ' όσους τότε υπηρέτησαν στο ιππικό (ως ιππείς) είναι βουλευτές και πολλοί απ' αυτούς έχουν εκλεγεί με χειροτονία στρατηγοί και ίππαρχοι. Επομένως μη νομίζετε ότι απολογούμαι για κανένα άλλο λόγο, παρά επειδή τόλμησαν ολοφάνερα να πουν συκοφαντικά ψεύδη εις βάρος μου. Ανέβα λοιπόν για χάρη μου και κατέθεσε μαρτυρία.

- B1.** Σύμφωνα με την παράγραφο 7 ο Μαντίθεος κατηγορείται ότι έχει υπηρετήσει στο ιππικό την εποχή των Τριάκοντα. Τα βασικά ενοχοποιητικά στοιχεία που διαθέτουν στα χέρια τους οι κατηγοροί του εμπεριέχονται στις τρεις κατηγορηματικές μετοχές «ἀπενεχθέντα, παραδοθέντα, καταβαλόντα» και στην αναγραφή του ονόματός του στο σανίδιον, μικρή ξύλινη σανίδα, επικαλυμμένη με γύψο· λεγόταν και λεύκωμα. Σ' αυτήν έγραφαν τα ονόματα των ιππέων και την έβθιταν σε κοινή θέα. Η αναγραφή του ονόματος του Μαντίθεου αποτελούσε για τους κατηγορούς του τη μοναδική απόδειξη ότι υπηρέτησε ως ιππέας και ότι ήταν ολιγαρχικός. Αντίθετα οι κατάλογοι που είναι πιο αξιόπιστοι και εγκυρότεροι από τα εκτεθειμένα σανίδια. Η σύνταξή τους ήταν προσεκτική και υπεύθυνη (ζημιούσθαι) και η παράδοσή τους στη Βουλή ως επίσημων εγγράφων απέκλειε οποιαδήποτε αλλοίωσή τους.

Η εγκυρότητα των καταλόγων ενισχύεται και με το χιαστό σχήμα:
"ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις ἐκ μὲν γὰρ τούτων ἐν ἐκείνοις δέ"

Με το αιτιολογικό λοιπόν ότι είχε αναγραφεί το ονομά του στο σανίδιο θεωρούν οι κατηγοροί του ως επιπλέον ενοχοποιητικό στοιχείο το ότι δεν επέστρεψε την κατάσταση, το χρηματικό ποσό που έπαιρναν από το δημόσιο οι δοκιμαζόμενοι από τη Βουλή ιππείς και το οποίο επέστρεφαν με το τέλος της θητείας τους μέσω των φυλάρχων αν στη θέση τους εκλέγονταν άλλοι. Με την αποκατάσταση της δημοκρατίας το σώμα των ιππέων που

υπηρέτησε υπό τους Τριάκοντα διαλύθηκε. Δόθηκε αμνηστεία στους ιππείς, έπρεπε όμως να επιστρέψουν το επίδομα, ιδίως αφού τα ταμεία ήταν άδεια.

Το γεγονός ότι κανείς δεν μπορεί να αποδείξει ως αληθές το περιεχόμενο των κατηγορηματικών μετοχών αποδεικνύει την αθωότητα του Μαντίθεου που ενισχύουν:

- η πρόταξη του έμέ
- τα τρία εμφαντικά ούτε / σχήμα πολυσύνδετο
- το ομοιοτέλετο των μετοχών
- ο αντιθετικός καίτοι τονίζει την ευθύνη των φυλάρχων

B2. Ο Μαντίθεος αναφέρεται στη βασική κατηγορία που του προσάπτουν, ότι δηλαδή υπηρέτησε στο ιππικό την εποχή των Τριάκοντα. Με αφετηρία δυο υποθετικούς συλλογισμούς αποσκοπεί να πείσει τους δικαστές και να αποκτήσει την εύνοιά τους ώστε να αποφασίσουν αθωωτικά γι' αυτόν.

Ας υποθέσουμε, υποστηρίζει, ότι υπηρέτησα ως ιππίας. Δεν θα το αρνιόμουν, απλώς θα αποδεικνύω ότι δεν έβλαψα κανέναν. Εξάλλου πολλοί τωρινοί βουλευτές, στρατηγοί, κτλ. υπηρέτησαν τότε στο ιππικό· επομένως δεν είναι κακό η συμμετοχή στο ιππικό των Τριάκοντα. Αυτό που είναι απαράδεκτο, είναι να με κατηγορούν ψευδώς.

1^{ος} υποθετικός συλλογισμός: είπερ ἵππευσα → οὐκ ἂν ᾤ ἔξαρκος

2^{ος} υποθετικός συλλογισμός: ἀποδείξας → ἡξίουν δοκιμάζεσθαι

Οι δυο εύστοχοι υποθετικοί συλλογισμοί καθιστούν το επιχείρημα καταλυτικό. Είναι φυσικό με την αμνηστεία να μην τίθεται θέμα απόκλεισμού κάποιου από τα κοινά, επειδή υπηρέτησε στο ιππικό των Τριάκοντα, ωστόσο δύσκολα θα επικυρωνόταν η εκλογή του, αν αποδεικνυόταν ότι ήταν ιππίας, αφού οι ιππείς της τυραννίας ήταν πολύ μισητοί, γιατί θύμιζαν στο λαό εκείνη την περίοδο. Γι' αυτό και προσπερνά το επιχείρημα γρήγορα από φόβο μήπως προκαλέσει το ακροατήριο. Πάντως έχει αποδείξει στις § 6, 7 ότι δεν υπηρέτησε ως ιππίας.

Κατά την άποψή του επομένως η συμμετοχή του στο ιππικό δεν μπορεί να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα για την ανάληψη του αξιώματος, από τη στιγμή που δεν έβλαψε κανέναν από τους πολίτες. Για να θεμελιώσει τον ισχυρισμό του επιδοκιμάζει την εκλογή μερικών βουλευτών - κριτών του στο συγκεκριμένο αξίωμα και υπενθυμίζει πως η άποψή του είναι σύμφωνη με τις αντιλήψεις του αθηναϊκού λαού και των βουλευτών. Αυτό που ζητά είναι να του συμπεριφερθούν δίκαια και ισότιμα με τους άλλους πολίτες που σήμερα καταλαμβάνουν ύψιστα αξιώματα μολονότι υπηρέτησαν στο ιππικό των Τριάκοντα. Το μόνο που επιδιώκει είναι να αποφασίσουν με γνώμονα τη δικαιοσύνη και εφαρμόζοντας το βασικό δημοκρατικό δικαίωμα, την ισονομία.

B3. σελ. 19-20: Πίστις....κοινόχρηστα επιχειρήματα.

- B4.** ἀποδείξειεν: ανάδειξη, δείκτης
ἀπενεχθέντα: διένεξη, φόρεμα
συνδίκους: δικαστής, διάδικος
στρατηγούς: αγωγή, αγωγίμος
ἀνάβηθι: διάβαση, βαθμός
- Γ1.** Ξένε, οι νόμοι των Κρητών δεν ευδοκιμούν/πετυχαίνουν σε όλους κατεξοχήν τους Έλληνες. Γιατί είναι σωστοί, επειδή κάνουν όσους τους χρησιμοποιούν/εφαρμόζουν ευτυχισμένους. Γιατί προμηθεύουν όλα τα αγαθά. Διπλά είναι τα αγαθά, αφενός τα ανθρώπινα, αφετέρου τα θεϊκά. Εξαρτώνται και άλλα από τα θεϊκά και εάν κάποια πόλη δέχεται τα μεγαλύτερα, αποκτάται τα μικρότερα, διαφορετικά στερείται και τα δυο. Είναι λοιπόν τα μικρότερα των οποίων προηγείται η υγεία, η ομορφιά δεύτερον, το τρίτο η δύναμη στο δρόμο και σε όλες τις κινήσεις στο σώμα, τέταρτον βέβαια ο πλούτος όχι ο τυφλός αλλά αυτός που βλέπει έντονα, αν βέβαια ακολουθεί τη φρόνηση.
- Γ2.** **μείζονα:** Το μέγα
κάλλος: κάλλη
εἰσὶν: ἔσται
ἔχουσιν: σχοίη
ἡγήται: ἡγήσασθαι
- Γ3α. Υπόθεση:** εἰ μὲν δέχεται τις τὰ μείζονα πόλις
Απόδοση: κτᾶται καὶ τὰ ἐλάσσονα
Υποθετικός λόγος αόριστη επανάληψη στο παρόν - μέλλον
- Για να δηλώνει απλή σκέψη του λέγοντος θα μετατραπεί ως εξής:
Υπόθεση: εἰ μὲν δέχοιτο τις τὰ μείζονα πόλις
Απόδοση: ἂν κτῶτο τὰ ἐλάσσονα
- Γ3β. εὐδόκιμοι:** κατηγορούμενο στο υποκείμενο οἱ νόμοι μέσω του συνδετικού ρήματος εἰσίν.
αὐτοῖς: αντικείμενο στη μετοχή χρωμένους
πάντα: κατηγορηματικός προσδιορισμός στο τὰγαθά
πόλις: υποκείμενο στο ρήμα δέχεται

Επιμέλεια απαντήσεων:
Μπέκου Νατάσα – Φιλόλογος
Σκυριανού Μαίρη – Φιλόλογος
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΕΠΙΛΟΓΗ»
<http://www.epil.gr>